

СПРАВА «ШКІРЯ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SHKIRYA v. UKRAINE)

(заява № 30850/11)

Стислий виклад рішення від 24 червня 2021 року

У листопаді 2008 року заявник звернувся до Полтавського окружного адміністративного суду (далі — суд першої інстанції) з позовом до Служби безпеки України, вимагаючи стягнення компенсаційних виплат, пов'язаних з проходженням ним військової служби, та стягнення майнової шкоди. Пізніше заявник доповнив свою заяву, висунавши додаткові грошові вимоги.

У листопаді 2009 року суд відмовив у задоволенні позову заявника як необґрунтовано. Заявник оскаржив це рішення до Харківського апеляційного адміністративного суду (далі — апеляційний адміністративний суд). З огляду на внесені зміни у чинне на момент подій законодавство стосовно зміни підсудності справ за позовами щодо соціальних виплат, а також відповідне клопотання Служби безпеки України, апеляційний адміністративний суд прийняв рішення про виділення матеріалів адміністративної справи та передачу їх Апеляційному суду Полтавської області.

У липні 2010 року апеляційний адміністративний суд залишив без змін рішення суду першої інстанції. Заявник оскаржив рішення нижчих судів до Вищого адміністративного суду України.

Тим часом у вересні 2010 року Конституційний Суд України визнав неконституційними положення законодавства, на підставі яких справа заявника була передана з адміністративного суду до суду загальної юрисдикції, а Апеляційний суд Полтавської області залишив без змін рішення суду першої інстанції і не прокоментував додаткові позовні вимоги заявника.

У грудні 2013 року Вищий адміністративний суд України залишив без змін рішення нижчих судів.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на те, що національні суди не розглянули його додаткові позовні вимоги та проігнорували головний аргумент на підтримання його вимоги про компенсацію витрат з оплати житлово-комунальних послуг, а також на порушення його права на розгляд справи судом, встановленим законом; за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції на ненадання йому відшкодування вартості проїзду у відпустку у 2007 році, а також позбавлення органами державної влади його власності через відмову у задоволенні його вимоги про компенсацію витрат з оплати житлово-комунальних послуг.

Розглянувши скаргу заявника, Європейський суд вказав, що національні суди не розглянули додаткові позовні вимоги заявника; також його справа не була розглянута компетентним відповідно до закону судом, оскільки Апеляційний суд Полтавської області розглянув справу заявника вже після Рішення Конституційного Суду України про визнання норм про передачу справ з адміністративних судів до судів загальної юрисдикції неконституційними. З огляду на зазначене Європейський суд констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

Щодо скарги заявника на відсутність розгляду національними судами його документів на підтримання своєї грошової вимоги Європейський суд дійшов висновку, що не можна стверджувати, що національні суди розглянули їх неналежним чином, і відхилив цю скаргу заявника як явно необґрунтовану відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявника за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції на ненадання йому відшкодування вартості проїзду у відпустку у 2007 році, Європейський суд, посилаючись на свою практику, відхилив цю скаргу як неприйнятну згідно з підпунктом «b» пункту 3 та пунктом 4 статті 35 Конвенції.

Стосовно інших скарг заявника на позбавлення органами державної влади його власності у зв'язку з їх відмовою задовольнити його грошові вимоги Європейський суд, посилаючись на свої висновки за пунктом 1 статті 6 Конвенції, дійшов висновку, що заявник не дотримався встановленого порядку компенсації відповідних витрат, тому ця скарга є несумісною з положеннями Конвенції за критерієм *ratione materiae* у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції, і відхилив її на підставі пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятною скаргу щодо відсутності доступу до суду, зокрема права на вирішення спору судом, а також права на суд, встановлений законом, а решту скарг у заяві — неприйнятними;

2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 2 000 (дві тисячі) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 741,13 (сімсот сорок одне євро та тринадцять центів) та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».